

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 12/1 2023 s. 305-327, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

CEZAYİRLİ TÜRKOLJİ ÖĞRENCİLERİNİN TÜRK KÜLTÜRÜNE YÖNELİK FARKINDALIKLARI

Betül GÖKTAŞ*

Önder ÇANGAL**

Geliş Tarihi: Aralık, 2022

Kabul Tarihi: Mart, 2023

Öz

Bu çalışmanın amacı, Cezayir'deki Türkoloji bölümlerinde okuyan Türkçe öğretmeni adaylarının Türk kültürüne yönelik farkındalıklarını tespit etmektir. Çalışmanın evrenini Türkoloji öğrencileri, örneklemini ise Cezayir 2 Üniversitesi ve Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesi Türkoloji Bölümlerinde öğrenimi devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarını tespit etmek amacıyla özellikle maddi kültür bilgisine dayalı sorularla görüş formu hazırlanmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış form ile toplandığı ve formda açık uçlu sorulara yer verildiği için betimsel analiz ve içerik analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Betimsel analiz aracılığıyla yorumlanan veriler, içerik analizi yöntemiyle daha derin bir işleme tabi tutulmuştur. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin Türk kültüründen birtakım öğeleri bildiği görülmekle birlikte öğrencilerin Türk dili ve kültürünün sunumunda yetersiz olduğu; metodoloji, materyal ve uygulama eksikliğinin bulunduğu; öğrencilerin Türk kültürü öğelerini daha çok dizilerden ve filmlerden öğrendiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdiği cevaplardan hareketle öğrencilerin ve öğrencileri yetiştiren programların nitelik açısından desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yabancı dil öğretimi, Türkçe, Türkoloji, hedef kültür, kaynak kültür.

AN INVESTIGATION INTO ALGERIAN STUDENTS' AWARENESS OF TURKISH CULTURE

This study aims to determine the cultural awareness of pre-service Turkish language teachers studying at departments of Turcology in Algeria. The participants of the study include Turcology students who continue their education at the University of Algiers 2 and Emir Abd Elkader University for Islamic Sciences. A questionnaire based on knowledge of material culture was designed for the purpose of determining students' awareness of Turkish culture. Descriptive analysis and content analysis were applied to the data obtained from 73 students using a semi-structured form with open-ended

* Öğr. Gör.; Bartın Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, betulgoktas89@gmail.com

** Doç. Dr.; Gaziantep Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, ondercangal@hotmail.com

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Bartın Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu, 14.10.2022 tarih ve 2022-SBB-0422 sayılı karar.

questions. Accordingly, it has been revealed that the students were familiar with Turkish culture but that the teachers' presentation of the Turkish language and culture was insufficient. In addition to it was determined that the students learned more about Turkish culture from series and films. Through the responses of students, it has been concluded that the teachers should be provided with teacher training programmes.

Keywords: Foreign language teaching, Turkish, Turcology, target culture, source culture.

Giriş

Dil; içerisinde birçok olguyu barındıran, kültürden beslenen devingen ve değişken bir olgudur. Belli bir topluma tabi üyeler iletişim kurarken toplumun kültürel öğelerinden beslenerek doğru bir iletişim kurabilirler. Kramsch'a (1998) göre dil, sosyal hayatımızı yürüttüğümüz temel araçtır. İletişim bağlamında kullanıldığında dil, kültürle çok yönlü ve karmaşık şekillerde bağlıdır. Brown'a göre (2000) göre ise dil; insanlığın nesiller süren çalışmalarından, ihtiyaçlarından, bağlarından, sevinçlerinden, zevklerinden doğan bir iletişim sistemidir. Dilin tanımıyla ilgili yapılan araştırmalardan yola çıkarak denebilir ki dil; tıpkı gelenek görenek, din, sanat, davranış, tutum gibi kültürün bileşenlerinden biridir hatta en önemlisidir çünkü toplumun üyeleri, kültürün diğer bileşenlerini tanımlayabilmek için dile ihtiyaç duymaktadır.

Kültür insan tarafından inşa edilen; onların dünya hakkındaki bilgilerini, inanç ve tutumlarını geliştirmelerine, iletmelerine ve sürdürmelerine olanak tanıyan; tarihsel olarak aktarılan semiyotik ağıdır (Geertz, 1975, s. 89). Bilim insanlarının kültürün tanımını farklı açılardan yaptığı görülmektedir. Davranışçı yaklaşıma göre kültür; evlilikte ve boş zamanlarda paylaşılan ve gözlemlenen davranışlardan (gelenekler, alışkanlıklar, adetler vb.), işlevselci yaklaşıma göre insanların davranışlarının nedeni (yüksek sesle konuşmak, farklı yiyecekler yemek), tarihsel yaklaşıma göre ise sistem içinde dinamik ve sembolik bir süreçtir (Metozade, 2007, s. 11). Kaplan'a (1983, s. 188) göre dil ile tarih arasındaki ilişkiyi bilen bir kişi, dili tek başına ele almaz. Çünkü dilde her kelimenin yazılışını, sesini, şeklini ve anlamını belirleyen tarih ve kültürdür. Kültür, bir toplumun paylaştığı ve üyelerine yaydığı görüşler, değerler ve algılardır. Bu görüşler, değerler ve algılar, davranışı yorumlamada kullanılır ve davranışa da yansır (Haviland vd. 2008, s. 103). Meriç (1986, s. 36) kültürü, antropolojik bir kavram olarak yaşayış tarzı veya belli bir milletin karakteri şeklinde tanımlamaktadır. Bu nedenle hedef dilin konuşurlarını iyi anlayabilmek, onların davranışlarını yorumlayabilmek ve olası iletişim kazalarını engelleyecek veya düzeltebilecek şekilde iletişim kurmak için rehber niteliğinde olan kültürden yararlanmak gerekir.

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (CEFR); yabancı dil öğreticilerinin, materyal geliştiricilerinin ve program tasarımcıların referans aldığı bir programdır. Toplumların, dillerin ve çağın dinamiklerine göre sürekli olarak güncellenen programın 2018 yılında yayımlanan tamamlayıcı cildinde “iletişime aracılık etme” kavramı; sosyokültürel, toplumdilbilimsel ve entelektüel farklılıklar taşıyabilen kullanıcılar/öğrenenler arasında anlamayı kolaylaştırma ve başarılı bir iletişim şekillendirme amacı olarak tanımlanmıştır (CEFR, 2020, s. 96). Programdaki genel aracılık yeterlikleri incelendiğinde ise yabancı dil öğrenicisinin temel düzeyde sözel olmayan belirtkeleri kullanabilme yetisine sahip olmasının; ileri düzeyde ise belirsizlikleri yöneterek yanlış anlama olasılıklarını önceden tahmin etmesinin,

tutum belirleyen boyutları, sosyokültürel anlamlara işaret ederek akıcı ve iyi bir şekilde açıklamasının beklendiği görülmektedir.

Aracının ötekilikle başa çıkabilmesi için sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farkındalığa ihtiyacı vardır. Kültürlerarası iletişim yetisine sahip bir bireyin farklı kültür alanlarına saygı göstermesi ve duyarlı olması, bu duyarlılığın yanı sıra iletişim kazalarını engellemek amacıyla bu normlardan yararlanması beklenmektedir. Rathje'ye (2007) göre kültürlerarası iletişim; kültürlerarası etkileşim sürecini, yanlış anlaşılmalara bertaraf edebilecek şekilde şekillendirebilme ve çözme becerisi iken Warwick'e (2009) göre farklılıkların farkında olma, farklılıklara saygı gösterme ve empati kurma becerisidir. Gökmen (2005) kültürlerarası iletişimsel yetiyi, başka kültüre sahip insanlarla onların dilinde etkili ve uygun bir biçimde iletişim kurma becerisi olarak açıklar. Göktaş ve Mercan (2022, s. 32); öğrencilerin hedef dilde etkili bir biçimde iletişim kurmak için davranışlar, düşünceler ve dil arasında ilişki kurabilme bilgi ve becerisine sahip olması, kültürel farklılıklara dikkat ederek hedef dil konuşurlarıyla iletişime geçmesi gerektiğini belirtmiştir. Yabancı dil öğrencileri, etkili bir kültürlerarası iletişim için kültür bileşenleri bilgisinin yanı sıra bu bileşenlere saygı duyma ve bunlardan yararlanabilme yeterliğine de sahip olmalıdır. Boylu ve Başar (2018, s. 33), kültürlerarası iletişimsel yetinin önemine toplumun sosyal, kültürel ve tarihsel varlığını ortaya koyması nedeniyle dikkat çekmekte; hedef dilin tam anlamıyla kullanıldığı durumlarda kültürlerarası yeterliğin de gelişeceğini ifade etmektedir.

Kültürlerarası yeterlik; bireylerin kültürlerarası iletişim bilgileri, ötekiliğe dair ilgi biçimleri, yorumlama, ilişkilendirme ve keşfetme yetilerinden yararlanarak başka ülkeden veya kültürden insanlarla kendi dillerinde etkileşimde bulunabilme yetisidir (Byram, 1997, s. 70). Kültürlerarası yeterlik, farklı kültürlere açık ve esnek olabilmek; onlarla doğru, uygun ve etkili şekilde iletişim kurmak; bunları yaparken saygı, anlayış ve tolerans gösterebilmek için motivasyona, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal becerilere sahip olmak şeklinde tanımlanabilir (Aydın, 2020, s. 10). Kültürlerarası iletişimsel yeterliğe sahip bireyler, bunu sosyokültürel ve toplumdilbilimsel bilgilerden yararlanarak yabancı dilde gerçekleştirmektedir. Chen&Starosta'ya (1996) göre her zamankinden daha büyük kültürel çeşitlilikle karşılaştıkça kültürel farklılıkları kabul etme, saygı duyma, hoş görme ve entegre etme yetenekleri daha da önem kazanmaktadır. Bu gereklilikler, doğrudan kültürlerarası iletişim yeterliğine işaret etmektedir. Farklı kültürlerden kişiler ancak kültürlerarası iletişim yeterliği yoluyla birbirini anlayabilmektedir.

Öğrencilerin kültürlerarası iletişim yetisine sahip olmak için öncelikle kültürel farkındalık geliştirmesi gerekmektedir. Aksi hâlde öğrencilerin farklılıklara saygı duyması ve bu farklılıklardan yararlanması beklenemez. Tomalin ve Stempleski'ye (1993/b) göre kültürel farkındalık oluşturmak için:

- Kültürü öğrenilen dil aracılığıyla sunmak,
- Kültürel davranış çalışmalarını derslerin bir parçası hâline getirmek,
- Tüm seviyelerin kültürlerarası bir anlayış geliştirmelerini hedeflemek,
- Sadece hedef kültürü anlamalarını değil, kendi kültürlerine de farkındalık geliştirmelerini sağlamak,
- Kişinin kendi davranışlarıyla diğerlerinin davranışlarını etkileyen etmenlerin farkına varmalarını ve tolerans geliştirmelerini sağlamak gerekir.

Yabancı dil öğrencisinin hedef kültür ile kaynak kültür arasında bir yerde durmasını ve aracılık yapmasını beklerken öğrencilere sunulan içeriklerin de bu hedeflere uygun olması gerektiği unutulmamalıdır. Kültürel bilginin yeterli düzeyde olmaması, dilin etkin bir biçimde kullanımını etkileyen bir durumdur (Aydın, 2020, s. 2). Yabancı dil ve kültür pedagojisi, son derece eklektik bir yapıdadır ve öğretmenin kültür tanımına bağlıdır (Paige vd., 2000, s. 17). Dil öğretiminde kültür; konuşma, dinleme, okuma ve yazmayı öğretmek için konuşulan, harcanacak beşinci bir beceri değildir. Her zaman arka planda, ilk günden itibaren öğrencileri serbest bırakmaya hazırdır. İletişimsel yeterliklerin sınırlarını açıklamakla birlikte etraflarındaki dünyayı anlama yeteneklerini zorlar (Kramsch, 1993, s. 1). Kültürün sunumunda dil öğrencileri büyük önem taşımaktadır. Özellikle öğretim ortamında öğretici; davranışlarıyla, jest ve mimikleriyle, tutumuyla kültürün taşıyıcısı ve temsilcisi konumundadır. Durmuş'a (2019) göre dil öğrencilerinin ve öğretim materyallerinin, bireylerin bu kültürlerarası düşünme süreçlerine duyarlı ve destekleyici yaklaşımları büyük önem taşır. Öğreticiler de tıpkı öğrenciler gibi kaynak kültür ile hedef kültür bileşenlerinin farkında olmalı ve iki kültürün arasında birleştirici bir yerde durmalıdır.

Empatik yaklaşan, hoşgörülü, adil, fedakâr, değer verici, onların kültürlerini, kültürel tutun ve tercihlerini tanıyan, yine onların güçlü yanlarını ortaya çıkararak motive eden, kültürel çatışma yaratma potansiyeli olan hususları tanıyan, onlarla ilgili süreçleri yönetme konusunda inisiyatif alan bütün bunlara uygun tutum ve eylemlerle çok kültürlülüğe katkı sunan öğrencilerin yetişmesini sağlamak gerekir (Durmuş, 2019, s. 61).

Bunlardan yola çıkarak söylenebilir ki öğrenciler de kaynak kültürler karşısında duyarlı olmalı, hedef kitlenin kültürü ile kendi kültürünü ilişkilendirebilmeli, dil öğretim stratejilerini belirlerken kültürel çatışmaları, mikro saldırganlığı engelleyici; kültürel şokun etkilerini azaltıcı içeriklerden yararlanmalıdır.

Türkçenin yabancı/ikinci dil öğretiminde öğrenci, öğretici, öğretim materyalleri, ders dışı etkinlikler/içeriklerin yanı sıra öğretim ortamı da çok önemlidir. Türkçeyi hedef kültürler karşısında karşı karşıya kalınan bir ortamda yani Türkiye'deki dil öğretim merkezlerinde öğrenenler, kaynak kültüre sosyal yaşamlarında da fazlasıyla maruz kalmaktadır. Bu öğrencilerin kaynak toplumda karşılaştığı tek birey öğretici değildir. Hâlihazırda dilsel girdilerle sürekli karşı karşıya kalınan bir dil banyosu yönteminin içerisinde. Ancak Türkçeyi yurt dışındaki merkezlerde, okullarda veya üniversitelerde öğrenenler - öğrencinin dil öğrenme motivasyonu yüksekse ilaveten Türk filmleri/dizileri, müzikler, kitaplar veya sosyal medya/internet aracılığıyla edindiği arkadaşları dışında - kaynak toplum temsilcisi olarak sadece öğrencileri görmektedir. Öğretici, hedef dil konuşuru ise hedef kültüre hâkim olma durumu görece yüksekken Türkoloji bölümü mezunu ise öğrencinin hedef kültür sunumu daha zayıf olabilir.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde farklı güdülerle Türkçe öğrenilmekte veya Türkoloji araştırmaları yapılmaktadır. Türkçenin yaygınlaştırılması amacıyla Türkoloji bölümleri, Türkiye Cumhuriyeti kurumları aracılığıyla desteklenmektedir. Cezayir'deki kültür ve eğitim çalışmaları ise Yunus Emre Enstitüsü eliyle desteklenmeye çalışılmaktadır. Ülkede Yunus Emre Enstitüsünün açılması için görüşmeler devam etmekle birlikte üniversitelerdeki Türkçe öğrenme talebinin desteklenmesi için Türkiye'den Cezayir'e akademisyenler gönderilmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, 2022). Yunus Emre Enstitüsünün, Arap dünyasının Kahire Üniversitesi'nden sonra ikinci en eski üniversitesi olan Cezayir 2 Üniversitesi, Medea Yahya

Fares Üniversitesi, Konstantin Emir Üniversitesi ile Setif 2 Üniversitesi ile Türkoloji İş Birliği anlaşması bulunmaktadır (Yunus Emre Enstitüsü, 2018). Ülkede Cezayir 2 Üniversitesi ve Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Türkoloji bölümleri ile farklı devlet üniversiteleri ve özel dil kurslarında Türkçe öğretimi faaliyetleri devam etmektedir (Çangal, 2021, s. 212). İmzalanan iş birliği anlaşmaları sonrası ülkede binlerce öğrenci Türkçe öğrenmekte, mezun olduktan sonra gerek Türkoloji bölümlerinde gerek özel okullarda ve kurslarda Türkçeyi ve Türk kültürünü öğretmektedir. Ancak özellikle Cezayirli Türkologlar, çalıştıkları üniversitelerde veya merkezlerde dil bilgisi çeviri yöntemiyle Türkçe öğretmeye çalışmaktadır. Bu durum, genellikle lisans düzeyinde aldıkları ders içeriklerinden kaynaklanmaktadır. Çangal'a (2021) göre Türkoloji bölümlerinde okuyanlar, 3 yıllık ders döneminde Metodoloji, Osmanlı Hat Sanatı, Dilbilgisi, Ses Bilgisi, Türk Edebiyatı gibi dersleri tekrar tekrar almakta ancak beceri odaklı Türkçe eğitimi çok az verildiği için öğrenciler bu dersleri de anlamakta zorluk çekmektedir. Dilde yetkinliğe ulaşmadan mezun olan öğrenciler, öğretici konumuna geçtiğinde ise hedef dili, kaynak dil aracılığıyla sunmaktadır. Bu nedenle dil öğretimi ve sunulan içerikler oldukça kısır bir şekilde yapılmaktadır. Bu durum, dilin beslendiği kültürün ne kadar doğru şekilde sunulduğu sorusunu akıllara getirmektedir.

Araştırmanın Amacı

Türkoloji bölümlerinde okuyan öğrencilerin her biri Türkçenin temsilcisi ve aktarıcısı olmaya adaydır. Fakat bu temsilcilerin dili doğru ve anlaşılır şekilde sunabilmeleri için hem dilsel hem de kültürel yetkinliğe sahip olması gerekmektedir. Dil, kültürün en önemli bileşenidir bu sebeple dil ve kültür iç içe geçmiş, ayrılmaz parçalardır. Öğrencilerin sosyal bir aktör olması için dilde ve kültürde yetkinliğe ulaşabilmeleri gerekmektedir. Brooks (1975) kültürü “büyük K” ve “küçük k” olarak sınıflandırmaktadır. “Büyük K” elit kültürü temsil eder ve genellikle müzik, teknoloji, edebiyat, sanat gibi bir toplumun insanlığa katkıları açısından tanımlanır. “Küçük k” ise giyim, yerleşim, eğlence, değerler, inançlar gibi günlük yaşamla ilgili tutumları ve davranışları simgeler. Bu araştırmanın amacı; kültür tanımlarından hareketle, daha erişilebilir olması nedeniyle maddi kültür öğelerinden yola çıkarak Cezayirli Türkoloji öğrencilerinin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarını belirlemek ve bu doğrultuda değerlendirmeler yapmaktır. Bu amaçla çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Cezayir'deki Türkoloji Bölümlerinde Türk edebiyatı, kültürü ve tarihi dersleri var mıdır?
2. Öğrencilerin Türkçe öğrendikleri kaynaklar nelerdir?
3. Öğrencilerin Türk kültürünü öğrendikleri kaynaklar nelerdir?
4. Öğrencilerin kültürel unsurlara yönelik farkındalıkları nasıldır?

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. “Nitel araştırma, bir sahanın ya da sosyal hayatın bir kesitiyle uzun süreli ve yoğun bir etkileşim süreci ile birlikte gerçekleştirilir. Sözü edilen süreçler bireylerin, grupların, toplumların ve örgütlerin gündelik hayatlarını yansıtmaktadır” (Miles & Huberman, 2016, s. 6). Araştırma nitel açıdan Cezayirli Türkoloji öğrencilerinin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarının belirlenmesine yönelik bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması “nasıl ve niçin sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir” (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 289).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Cezayir'deki Türkoloji Bölümlerinde okuyan 73 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun cinsiyet bilgilerine ilişkin veriler aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Sayısal Veriler

Cinsiyet	N	%
Kadın	63	86.3
Erkek	10	13.7
Toplam	73	100

Tablo 1'e göre çalışmaya 73 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 86.3'ü kadın, yüzde 13.7'si ise erkektir. Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin erkeklere oranla yaklaşık altı kat daha fazla olduğu görülmektedir. Katılımcıların cinsiyet yüzdeleri Cezayir'de Türkoloji Bölümlerindeki öğrencilerin cinsiyet yüzdeleri ile de benzerlik göstermektedir. Ülkede Türkoloji Bölümünü seçen öğrencilerin önemli kısmı kadın öğrencilerden oluşmaktadır.

Cezayir'de iki üniversitede Türkoloji Bölümü bulunmaktadır. Üniversitelerden ilki başkent Cezayir'deki Alger 2 Üniversitesi, diğeri ise Konstantin şehrindeki Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesidir. Üniversitelere göre katılımcı sayıları şu şekildedir:

Tablo 2: Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Üniversitelere İlişkin Sayısal Veriler

Üniversite	N	%
Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesi	46	63
Alger 2 Üniversitesi	27	37
Toplam	73	100

Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesinden 46, Alger 2 Üniversitesinden 27 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Cezayir'deki Türkoloji Bölümlerine kayıt yaptıran öğrenciler 3 yıllık öğretimin ardından Türkolog unvanı ile mezun olmaktadır. Öğrenciler lisanstan sonra yüksek lisansa başlamakta, 3 dönem ders alan öğrenciler dördüncü dönemlerinde bitirme tezi hazırlayarak yüksek lisanslarını tamamlamaktadır. Katılımcıların öğrenim seviyeleri şu şekildedir:

Tablo 3: Katılımcıların Öğrenim Durumlarına İlişkin Sayısal Veriler

Öğrenim Durumu	N	%
Lisans 1	14	19.2
Lisans 2	21	28.8
Lisans 3	20	27.4
Yüksek Lisans 1	10	13.7
Yüksek Lisans 2	8	11
Toplam	73	100

Katılımcıların yüzde 19.2'si lisans 1., yüzde 28.8'i lisans 2., yüzde 27.4'ü lisans 3., yüzde 13.7'si yüksek lisans 1. ve yüzde 11'i yüksek lisans 2. sınıf öğrencisidir. Bu verilere göre araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 75.3'ü lisans seviyesinde, yüzde 24.7'ise yüksek lisans seviyesinde öğrenim görmektedir. Araştırmaya katılan doktora öğrencisi bulunmamaktadır.

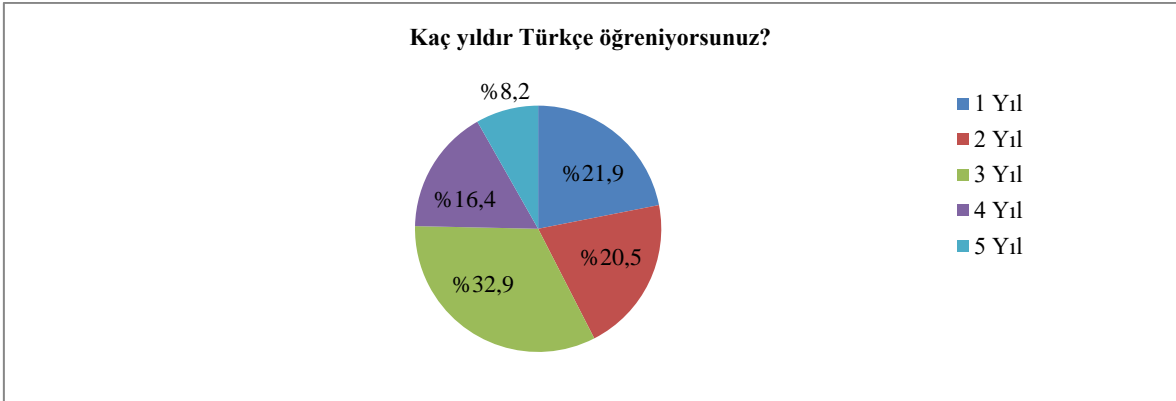
Cezayir’de Türk diline ilgi yüksektir. Bunda hem iki ülke arasındaki ilişkilerin temelini 16. yüzyıla kadar dayanmasının hem de Türk dizilerinin izlenme oranlarının Cezayir’de çok yüksek olmasının etkisi vardır. Talep fazla olduğu için buradaki insanlar farklı kurum ve kuruluşlarda Türkçe öğrenmeye çalışmaktadır. Bu nedenle katılımcılara Türkoloji Bölümüne başlamadan önce herhangi bir merkezde Türkçe öğrenip öğrenmedikleri sorulmuştur. Öğrencilerin cevapları şu şekildedir:

Tablo 4: Katılımcıların Türkoloji Öncesi Türkçe Öğrenme Durumlarına İlişkin Sayısal Veriler

		N	%
Türkoloji bölümüne başlamadan önce herhangi bir yerde Türkçe kursuna katıldınız mı?	Hayır	67	91.8
	Evet	6	8.2
Toplam		73	100

Katılımcıların yüzde 91.7’si Türkçe öğrenmeye Türkoloji Bölümünde başlamıştır. Katılımcılardan yalnızca 6’sı Türkoloji Bölümüne başlamadan önce Türkçe öğrendiklerini belirtmiştir. Bu katılımcılardan 3’ü Setif Üniversitesinde, 1’i Deli İbrahim Modernite Evinde, 1’i İstanbul Üniversitesi TÖMER’de ve 1’i Beni Messouss’taki özel bir dil merkezinde Türkçe öğrenmiştir.

Katılımcılara yöneltilen bir diğer soru “Kaç yıldır Türkçe öğreniyorsunuz?” sorusudur. Katılımcıların Türkçe öğrendikleri süreler aşağıdaki grafikte verilmiştir:

Şekil 1: Katılımcıların Türkçe Öğrenme Süreleri

Katılımcıların yüzde 21.9’u 1 yıl, yüzde 20.5’i 2 yıl, yüzde 32.9’u 3 yıl, yüzde 16.4’ü 4 yıl ve yüzde 8.2’si 5 yıldan beri Türkçe öğrenmektedir. Katılımcıların yüzde 91.7’si üniversiteden önce herhangi bir merkezde Türkçe öğrenmediği için öğrencilerin Türkçe öğrenim sürelerinin en fazla 5 yıl olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları ve Süreçleri

Bu araştırmada Cezayirli Türkoloji öğrencilerinin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarını belirlemek amacıyla açık uçlu soruların bulunduğu yarı yapılandırılmış görüş formu kullanılmıştır. Form iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgilerine yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölüm ise araştırmanın amaçları doğrultusunda Cezayirli öğrencilerin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarını belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Hazırlanan formun kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla form, alan uzmanlarının değerlendirmesine sunulmuş; alınan görüşler doğrultusunda gerekli düzenlemeler gerçekleştirilerek forma son şekli verilmiştir. Ayrıca güvenilirlik için öğrenci görüşleri

arasındaki tutarlılığa bakılmış ve yabancılara Türkçe öğretimi alanında uzman bir öğreticinin araştırmayı derinlemesine incelenmesi sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış form ile toplandığı ve formda açık uçlu sorulara yer verildiği için verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242). İçerik analizi amaçları belirleme, kavramları tanımlama, analiz birimlerini belirleme, konu ile ilgili verilerin yerlerini belirleme, mantıksal bir yapıyı geliştirme, kodlama kategorilerini belirleme, sayma, yorumlama ve sonuçları yazma aşamalarından oluşur (Büyüköztürk vd., 2016, s. 251).

Etik

Bu çalışmada araştırma etiği ilkeleri gözetilerek Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 14.10 2022 tarihli 2022-SBB-0422 sayılı belge ile etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular

Türkoloji Bölümlerindeki Türk Edebiyatı, Kültürü ve Tarihi Derslerine İlişkin Bulgular

Öğrencilere bölümlerinde Türk edebiyatı, Türk kültürü ve Türk tarihi derslerinin olup olmadığı sorulmuştur. Öğrencilerden gelen cevaplar şu şekildedir:

Tablo 5: Türkoloji Bölümlerindeki Derslere İlişkin Sayısal Veriler

		N	%
Türk edebiyatı	Evet	72	98.6
	Hayır	1	1.4
Türk kültürü	Evet	44	60.3
	Hayır	29	39.7
Türk tarihi	Evet	68	93.2
	Hayır	5	6.8

Tablo 5 incelenirken Tablo 3'ün de göz önüne alınması gerekmektedir. Öğrenci cevaplarına göre Türkoloji Bölümlerinde Türk edebiyatı, Türk kültürü ve Türk tarihi derslerinin olduğu görülmektedir. Lisans 1, lisans 2, lisans 3, yüksek lisans 1 ve yüksek lisans 2. sınıf dersleri göz önüne alındığında Türkoloji Bölümlerinde en fazla Türk edebiyatı (%98.6), ikinci olarak Türk tarihi (%93.2) ve son olarak Türk kültürü (%60.3) derslerinin olduğu görülmektedir. Buna göre bölümde edebiyat ve tarih ile ilgili derslere daha fazla ağırlık verildiği, onları Türk kültürü derslerinin takip ettiği ortaya çıkmaktadır.

Türkçe Öğrenme Kaynaklarına İlişkin Bulgular

Öğrenciler gerek sınıf içi gerekse sınıf dışı ortamlarda Türkçe öğrenmekte; Türkçeye çeşitli kanallar (internet, sosyal medya, diziler/filmler, müzikler) aracılığıyla maruz kalmaktadır. Öğrencilerin dil öğrenme kaynaklarının fazlalığı, onların Türkçe öğrenme motivasyonlarıyla

doğru orantılıdır. Türkçe öğrenme motivasyonu ve hazırbulunuşluğu yüksek öğrenciler, daha fazla kaynaktan dil öğrenmeye çalışmakta; motivasyonu düşük olan öğrenciler ise yalnızca Türkoloji Bölümünde Türkçe öğrenmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilere “Türkçe öğrendikleri kaynaklar” sorulmuştur. Soruya ilişkin öğrenci cevapları şu şekildedir:

Tablo 6: Katılımcıların Türkçe Öğrendikleri Kaynaklara İlişkin Sayısal Veriler

	N	%	
Türkçe öğrendiğiniz kaynaklar nelerdir?	Üniversite	70	95.9
	Türk dizi ve filmleri	65	89
	İnternet	58	79.5
	Ders kitabı	38	52
	Türkçe Öğretim Portalı	25	34.2
	Arkadaşlar	23	31.5
	Türkçe kursu	3	4.1
Katılımcı Sayısı	73	100	

Öğretim süreçleri genellikle öğretici, öğrenci ve ders kitapları üzerine şekillendirilir. Yardımcı materyaller ise öğretimi destekleyici unsurlar olarak öğretim süreçlerine dâhil edilir. Teknolojik gelişmeler sayesinde internet, dil öğrenme siteleri, dizi ve filmler ile sosyal medya üzerinden kurulan arkadaşlıklar da bireylerin dil öğrenme süreçlerinde destekleyici unsurlar olarak dikkat çekmektedir.

Öğrencilerin Türkçe öğrenme kaynaklarının belirlenmesi amacı taşıyan soruya 73 katılımcıdan 282 farklı cevap gelmiştir. Türkoloji bölümlerinde okuyan öğrencilerin en önemli dil öğrenme kaynakları, üniversiteleridir. Nitekim çalışmada 70 katılımcı (%95.9) dil öğrenme kaynağı olarak öncelikle üniversitesinin adını vermiştir. İkinci sırada Türk dizi ve filmleri (%89), üçüncü sırada ise internet (%79.5) bulunmaktadır. Öğrencilerin yüzde 52’si ders kitaplarından, yüzde 34.2’si Türkçe Öğretim Portalinden, yüzde 31.5’i arkadaşlarından ve yüzde 4.1’i ise kurslardan Türkçe öğrendiğini belirtmiştir. Üniversiteler, öğrencilerin Türkçe öğrendikleri temel kaynaklardır. Buradaki görevli Türkologlar öğrencilere hem Türkçe öğrenme hem de hedef dilde pratik yapma imkânı sunmaktadır. Veriler incelendiğinde teknolojik araçların dil öğretiminde kullanımının önem kazandığı, kişilerin bilgiye erişmede genellikle televizyon, internet ve eğitim portallerini tercih ettiği görülmektedir.

Öğrencilerin Kültürel Unsurlara Yönelik Farkındalıklarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğrencilere Türk kültürüne ait farkındalıklarını belirleyebilmek için on bir soru sorulmuştur. Öğrencilere yöneltilen sorular şu şekildedir:

1. Türkiye’de kutlanan bayramlardan hangilerini biliyorsunuz?
2. Türk halk oyunlarını biliyor musunuz?
3. Geleneksel Türk müziklerini biliyor musunuz?
4. Geleneksel Türk müziği çalgılarını biliyor musunuz?
5. Geleneksel Türk sanatlarını biliyor musunuz?
6. Geleneksel Türk mutfağını biliyor musunuz?
7. Geleneksel Türk sporlarını biliyor musunuz?
8. Geleneksel Türk mimarisi hakkında ne biliyorsunuz?
9. Bölümünüzde Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterli bilgi verildiğini düşünüyor musunuz?
10. Kullanılan kitapların ve materyallerin Türk kültürü hakkında yeterli bilgi verdiğini düşünüyor musunuz?

11. Bölümde ders veren öğretmenlerinizin Türk kültürü hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

Öğrencilere yöneltilen ilk soru öğrencilerin Türkiye’de kutlanan bayramları bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 7: Türkiye’de Kutlanan Bayramlara İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%	
Türkiye’de kutlanan bayramlardan hangilerini biliyorsunuz?	Yanıt yok	8	10.9
	Hayır, bilmiyorum	4	5.5
	Ramazan Bayramı	32	43.8
	Kurban Bayramı	28	38.3
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı	20	27.4
	30 Ağustos Zafer Bayramı	17	23.3
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	11	15.1
	Nevruz Bayramı	8	10.9
	19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı	7	9.6
	1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü	5	6.9
	10 Kasım Atatürk’ü Anma Günü	4	5.5
	15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü	1	1.4
	Noel (Yılbaşı)	1	1.4
	Kandiller	1	1.4
	73	100	

Öğrencilerin yüzde 10.9’u soruya cevap vermemiş, yüzde 5.5’i ise Türkiye’de kutlanan bayramları bilmediklerini ifade etmiştir. Geri kalan 61 öğrenci soruya 135 farklı cevap vermiştir. Öğrencilerin yüzde 43.8’i “Ramazan Bayramı”nı, yüzde 38.3’ü “Kurban Bayramı”nı, yüzde 27.4’ü “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı”nı, yüzde 23.3’ü “30 Ağustos Zafer Bayramı”nı, yüzde 15.1’i “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı”nı ve yüzde 10.9’u “Nevruz”u bilmektedir. “19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı”nı öğrencilerin yüzde 9.6’sı ve “1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü”nü öğrencilerin yüzde 6.9’u bildiklerini belirtmiştir. Öğrencilerden 4’ü (%5.5) “10 Kasım Atatürk’ü Anma Günü”ne bu soruda yer vermiş ve Türkiye’de her yıl Atatürk’ün anıldığını ifade etmiştir. Katılımcılar arasından birer öğrenci “15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü”, “Noel” ve “Kandiller” cevabını vermiştir.

Öğrencilere yöneltilen ikinci soru, Türk halk oyunlarını bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 8: Türk Halk Oyunlarına İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%	
Türk halk oyunlarını biliyor musunuz?	Yanıt yok	8	10.9
	Hayır, bilmiyorum	17	23.2
	Zeybek	19	26.1
	Horon	15	20.5
	Halay	11	15
	Sema Gösterisi	7	9.5
	Kolbastı	6	8.2
	Kılıç Kalkan	3	4.1
	Kafkas Dansı	2	2.7
	Kaşık Oyunu	2	2.7
	Çayda Çıra	2	2.7

Çerkez Dansı	1	1.3
Damat Halayı	1	1.3
Erik Dalı	1	1.3
Zumba	1	1.3
	73	100

Öğrencilerin yüzde 10.9'u soruya cevap vermemiş, yüzde 23.2'si Türk halk oyunlarını bilmediklerini söylemiştir. Geri kalan 48 öğrenci soruya 71 farklı cevap vermiştir. Zeybek (%26.1), horon (%20.5) ve halay (%15) öğrenciler tarafından en çok bilinen danslardır. Bu dansları sırası ile sema (%9.5), kolbastı (%8.2), kılıç kalkan (%4.1), Kafkas (%2.7), kaşık (%2.7) ve çayda çıra (%2.7) takip etmektedir. Katılımcılardan birer öğrenci Çerkez, damat halayı, erik dalı ve zumbayı bildiklerini belirtmiştir. Türk halk oyunları ile ilgili olarak K23 "Bildığım kadarıyla her bölgede oraya özel bir oyun var.", K48 "Türkiye'de çok güzel danslar var ve en güzeli İzmir dansıdır." ve K61 ise "Evet ama onun adı bilmiyorum. Doğum gününde kızlar ve erkekler beraber dans ediyorlar." şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrencilere yöneltilen üçüncü soru öğrencilerin geleneksel Türk müziklerini bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 9: Geleneksel Türk Müziklerine İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%
Yanıt yok	16	21.9
Hayır, bilmiyorum	20	27.4
Müzik sevmiyorum	1	1.4
Türkü	9	12.3
Türk Halk Müziği	6	8.2
Arabesk	3	4.1
İlahi	2	2.7
Karadeniz Müzikleri	2	2.7
Türk Pop Müziği	2	2.7
Klasik Müzik	1	1.4
	73	100

Öğrencilerin yüzde 21.9'u soruya cevap vermemiş, yüzde 27.4'ü geleneksel Türk müziklerini bilmediklerini söylemiştir. Bir öğrenci müzik sevmediğini ifade etmiş, soruya öğrencilerin yüzde 12.3'ü türkü, yüzde 8.2'si Türk halk müziği, yüzde 4.1'i arabesk, yüzde 2.7'si ilahi, yüzde 2.7'si Karadeniz müzikleri, yüzde 2.7'si Türk pop müziği ve yüzde 1.3'ü klasik müzik cevabını vermiştir. Geri kalan 11 öğrenci (%15) ise soruya şarkı ismi yazarak cevap vermiştir. Gesi Bağları, Ela Gözlü, Mağusa Limanı, Yüce Dağ Başına Yağan Kar İdim, Beyaz Giyme Toz Olur, Hatırla Sevgili, Fikrimin İnce Gülü, Küçüğüm, Yüksek Yüksek Tepelere, Yaz Dostum, Yalan Dünya, Mihriban, Çanakkale Türküsü, Kara Tren ve Erik Dalı öğrencilerin bildikleri şarkılardır.

Öğrencilere yöneltilen dördüncü soru öğrencilerin geleneksel Türk müziği çalgılarını bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 10: Geleneksel Türk Müziği Çalgılarına İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%
Yanıt yok	14	19.2
Hayır, bilmiyorum	24	32.9
Üflemeli çalgılar	2	2.7

Yaylı çalgılar	1	1.4
Saz	14	19.2
Ut	11	15
Davul	9	12.3
Tef	8	10.9
Ney	6	8.2
Darbuka	5	6.9
Yaylı Tambur	5	6.9
Zurna	5	6.9
Kemençe	4	5.5
Flüt	3	4.1
Kanun	3	4.1
Keman	3	4.1
Buzuki	2	2.7
Gitar	2	2.7
Zil	2	2.7
Kabak kemane	1	1.4
Klarnet	1	1.4
Kopuz	1	1.4
Mandolin	1	1.4
Tulum	1	1.4
	73	100

Öğrencilerin yüzde 19.2'si soruya cevap vermemiş, yüzde 32.9'u geleneksel Türk müziği çalgılarını bilmediklerini söylemiştir. Öğrencilerin yüzde 2.7'si üflemeli çalgılar ve yüzde 1.4'ü yaylı çalgılar şeklinde genel bir cevap vermiştir. Öğrencilerin yüzde 19.2'si soruya saz, yüzde 15'i ut, yüzde 12.3'ü davul, yüzde 10.9'u tef ve yüzde 8.2'si ney cevabını vermiştir. Öğrencilerin bildikleri diğer enstrümanlar darbuka (%6.9), yaylı tambur (%6.9), zurna (%6.9), kemençe (%5.5), flüt (%4.1), kanun (%4.1), keman (%4.1), buzuki (%2.7), gitar (%2.7), zil (%2.7), kabak kemane (%1.4), klarnet (%1.4), kopuz (%1.4), mandolin (%1.4) ve tulum (%1.4) şeklinde sıralanmaktadır.

Öğrencilere yöneltilen beşinci soru öğrencilerin geleneksel Türk sanatlarını bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 11: Geleneksel Türk Sanatlarına İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%
Yanıt yok	19	26.1
Hayır, bilmiyorum	25	34.2
Ebru	14	19.2
Dokuma	6	8.2
Hat	6	8.2
Çini	5	6.9
Tezhip	5	6.9
Kabartma	3	4.1
Heykel	2	2.7
Kakmacılık	2	2.7
Minyatür	2	2.7
Ahşap Oyma	1	1.4
Cam Sanatı	1	1.4
Çömlekçilik	1	1.4
Dikiş	1	1.4
Karagöz ve Hacivat	1	1.4

Geleneksel Türk sanatlarını biliyor musunuz?

Katı' Sanatı	1	1.4
Telkâri	1	1.4
	73	100

Öğrencilerin yüzde 26.1'i soruya cevap vermemiş, yüzde 34.2'si geleneksel Türk sanatlarını bilmediklerini söylemiştir. Öğrencilerin yüzde 19.2'si geleneksel Türk sanatı olarak ebru, yüzde 8.2'si dokuma, yüzde 8.2'si hat, yüzde 6.9'u çini, yüzde 6.9'u tezhip, yüzde 4.1'i kabartma, yüzde 2.7'si heykel, yüzde 2.7'si kakmacılık ve yüzde 2.7'si minyatür isimlerini vermiştir. Birer öğrenci ahşap oyma, cam, çömlekçilik, dikiş, katı' ve telkâri sanatlarının isimlerini duyduklarını ifade etmiştir. Bir öğrenci ise "Karagöz ve Hacivat" yazarak gölge oyunlarını geleneksel Türk sanatı olarak tanımlamıştır.

Öğrencilere yöneltilen altıncı soru öğrencilerin geleneksel Türk mutfağını bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 12: Geleneksel Türk Mutfağına İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%
Yanıt yok	6	8.2
Evet, biliyorum	5	6.9
Hayır, bilmiyorum	21	28.8
Baklava	21	28.8
Börek	14	19.2
Kebap	12	16.4
Döner	11	15
Dolma	11	15
Lahmacun	11	15
Sarma	10	13.7
Mantı	9	12.3
Simit	9	12.3
Künefe	9	12.3
Köfte	8	10.9
Sütlaç	6	8.2
Çiğ köfte	5	6.9
İskender Kebap	4	5.5
Aşure	3	4.1
Lokum	3	4.1
Pide	3	4.1
	73	100

Öğrencilerin yüzde 8.2'si soruya cevap vermemiş, yüzde 6.9'u soruyu "Evet, biliyorum." ve yüzde 28.8'i "Hayır, bilmiyorum." şeklinde cevaplamıştır. Öğrenciler tarafından en çok bilinen yiyecekler sırasıyla baklava (%28.8), börek (%19.2), kebab (%16.4), döner (%15), dolma (%15), lahmacun (%15), sarma (%13.7), mantı (%12.3), simit (%12.3), künefe (%12.3), köfte (%10.9), sütlaç (%8.2), çiğ köfte (%6.9), İskender kebab (%5.5), aşure (%4.1), lokum (%4.1) ve pide (%4.1) olarak tespit edilmiştir. Geleneksel Türk mutfağı ile ilgili bildikleri yemeklere ikişer katılımcı şiş tavuk, Türk kahvesi, Türk çayı, mercimek çorbası, etli nohut ve pişmaniye; birer katılımcı ayran, domates çorbası, balık ızgara, düğün çorbası, menemen, un helvası, şekerpare, mıhlama, güllaç, şiş kebab, kuzu kebabı, terbiyeli çorba, içli köfte, barbunya, Adana kebabı, helva, hamsili pilav, hamsi tava, Akçaabat köfte, ayçöreği, çiğ börek ve kokoreç cevabını vermiştir. 3 öğrenci Türk mutfağının çok zengin olduğunu

düşünmektedir. K53 kodlu katılımcı Türk-Osmanlı mutfağının pek çok ülke mutfağı ile etkileşim kurduğunu ve oluşan etkileşim sayesinde zenginleştiğini belirtmiştir.

Öğrencilere yöneltilen yedinci soru, öğrencilerin geleneksel Türk sporlarını bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 13: Geleneksel Türk Sporlarına İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%	
Geleneksel Türk sporlarını biliyor musunuz?	Yanıt yok	18	24.6
	Hayır, bilmiyorum	35	47.9
	Futbol	7	9.5
	Güreş	5	6.9
	Binicilik	3	4.1
	Cirit	3	4.1
	Kılıç kalkan	2	2.7
	At yarışı	1	1.4
	Basketbol	1	1.4
	Kayak	1	1.4
	Koşu	1	1.4
	Matrak	1	1.4
	Tavla	1	1.4
	73	100	

Öğrencilerin yüzde 24.6'sı soruya cevap vermemiş, yüzde 47.9'u geleneksel Türk sporlarını bilmediklerini söylemiştir. Öğrencilerin yüzde 9.5'i Türk sporu olarak futbol, yüzde 6.9'u güreş, yüzde 4.1'i binicilik, yüzde 4.1'i cirit ve yüzde 2.7'si kılıç kalkan adını vermiştir. Geleneksel Türk sporu ile ilgili bildikleri sporlara birer katılımcı at yarışı, basketbol, kayak, koşu, matrak ve tavla cevabını vermiştir. Bir katılımcı sporla ilgisi olmadığını belirtmiştir.

Öğrencilere yöneltilen sekizinci soru, öğrencilerin geleneksel Türk mimarisini bilip bilmediklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 14: Geleneksel Türk Mimarisine İlişkin Farkındalıkların Belirlenmesi

	N	%	
Geleneksel Türk mimarisini biliyor musunuz?	Yanıt yok	19	26.1
	Hayır, bilmiyorum	20	27.4
	Osmanlı Mimarisi	10	13.7
	Sultanahmet Camisi	5	6.9
	Ayasofya	5	6.9
	Süleymaniye Camisi	4	5.5
	Camiler	4	5.5
	Mimar Sinan	3	4.1
	Kız Kulesi	3	4.1
		73	100

Öğrencilerin yüzde 26.1'i soruya cevap vermemiş, yüzde 27.4'ü geleneksel Türk mimarisini bilmediklerini söylemiştir. Türk mimarisini sorusuna öğrencilerin yüzde 13.7'si Osmanlı mimarisini, yüzde 6.9'u Sultanahmet Camisi, yüzde 6.9'u Ayasofya, yüzde 5.5'i Süleymaniye Camisi, yüzde 5.5'i camiler, yüzde 4.1'i Mimar Sinan ve yüzde 4.1'i Kız Kulesi cevabı vermiştir. Birer katılımcı ise Türk mimarisini dendiğinde akıllarına mozaikler, saraylar,

Selçuklu mimarisi, Boğaz Köprüsü, İslami süsleme sanatları, Topkapı Sarayı, imaretler ve külliyeler geldiğini ifade etmiştir. Dört katılımcı Türk mimarisinin çok güzel olduğunu ifade etmiştir. K32 kodlu katılımcı Türk mimarisinde dekorasyon ve çiniciliğin önemli olduğunu, K40 kodlu katılımcı Osmanlı mimarisinde duvarlarda süsleme ve nakışlar olduğunu, K63 kodlu katılımcı modern bir mimarisi olduğunu ifade etmiştir.

Öğrencilere yöneltilen dokuzuncu soruda Türkoloji bölümünde Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterince bilgi verilip verilmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 15: Türkiye ve Türk Kültürü Sorusuna İlişkin Sayısal Veriler

		N	%
Bölümünüzde Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterli bilgi verildiğini düşünüyor musunuz?	Yanıt yok	13	17.8
	Evet	15	20.5
	Hayır	45	61.6
		73	100

Öğrencilerin yüzde 17.8'i soruya cevap vermemiş; yüzde 20.5'i bölümlerinde Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterince bilgi verildiğini, yüzde 61.6'sı ise verilmediğini belirtmiştir. K4 kodlu katılımcı, üniversitede Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterince bilgi almadıklarını, ders veren profesör ve amirlerin buna bir çözüm bulması gerektiğini; K13 Türk hocaların ve kaynak kitapların az olduğunu; K28 sadece kitaplardaki bilgileri öğrendiklerini, kültür hakkında bilgi almadıklarını, Türk hocaların bu konuda yardım etmesi gerektiğini belirtmiştir. K32 programda olmadığı için yalnızca Türk hocaların konuşmalarından Türk kültürünü öğrendiklerini; K39 genellikle kitapları okuduklarını ve dil bilgisi öğrendiklerini; K41 Türk kültürü ile ilgili konferanslar düzenlenmesi gerektiğini dile getirmiştir. K45 kodlu öğrenci ders veren hocaların çoğunlukla Cezayirli olduğunu, bu nedenle Türk kültürü ile ilgili yeterince bilgi alamadıklarını; K57 hocalarının Türk kültürü ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını; K66 Türk kültürü derslerinin sadece çeviri bölümlerinde verildiğini; K68 haftada 3 gün ders almanın yeterli olmadığını ve K71 daha çok Türk hocaya ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir.

Öğrencilere yöneltilen onuncu soruda kullanılan kitap ve materyallerin Türk kültürü hakkında yeterince bilgi verip vermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 16: Kitap ve Materyallerde Türk Kültürü Sorusuna İlişkin Sayısal Veriler

		N	%
Kullanılan kitapların ve materyallerin Türk kültürü hakkında yeterli bilgi verdiğini düşünüyor musunuz?	Yanıt yok	11	15
	Evet	10	13.7
	Biraz	7	9.5
	Hayır	45	61.6
		73	100

Öğrencilerin yüzde 15'i soruya cevap vermemiş; yüzde 13.7'si kitap ve materyallerde Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterince bilgi verildiğini, yüzde 9.5'i biraz bilgi verildiğini, yüzde 61.6'sı yeterince bilgi verilmediğini belirtmiştir. K1 kodlu katılımcı laboratuvarları olmadığını ve dinleme becerilerinin zayıf kaldığını; K4 bölümlerinde Türk kültürünü öğrenmeye motive edecek bir şey olmadığını; K8 üniversitelerindeki imkânların çok kısıtlı olduğunu; K13 kullandıkları ders kitaplarında kültürel öğelere yeterince yer verilmediğini; K29 Türk kültürünü öğrenmek için daha fazla görsel-işitsel materyale ihtiyaç duyduklarını; K38

genellikle Arapça dersler aldıklarını ve Türkçe okumalarının az olduğunu; K44 roman, hikâye, şiir vb. daha fazla kitabın kütüphanelerinde olması gerektiğini dile getirmiştir. K54 kodlu katılımcı kitap ve materyallerin Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterince bilgi içerdiğini, üniversitelerinde belirli bir metodolojinin olmamasının sorunun asıl kaynağı olduğunu, bu nedenle ders veren tüm öğretmenlerin istediği şekilde ders süreçlerini yürüttüğünü belirtmiştir.

Öğrencilere yöneltilen on birinci soruda ders veren öğretmenlerin Türk kültürü hakkında yeterince bilgi sahibi olup olmadıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğrenci cevaplarına ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 17: Öğreticilerin Türk Kültürüne Hâkimiyeti Hakkındaki Soruya İlişkin Sayısal Veriler

	N	%	
Bölümde ders veren öğretmenlerinizin Türk kültürü hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	Yanıt yok	11	15
	Evet	37	50.6
	Biraz	10	13.7
	Hayır	15	20.5
	73	100	

Öğrencilerin yüzde 15'i soruya cevap vermemiş; yüzde 50.6'sı öğretmenlerin Türk kültürü hakkında yeterince bilgi sahibi olduğunu, yüzde 13.7'si biraz bilgi sahibi olduklarını, yüzde 20.5'i ise yeterince bilgi sahibi olmadıklarını söylemiştir. Soruya "Evet" cevabı veren katılımcılardan K20 "Evet ama müfredata uygun şekilde öğrencilerle daha çok iletişime geçmeleri gerekiyor.", K33 "Evet çünkü onlar Türk ve Türk kültürünü biliyorlar.", K42 "Tabii ki, sonuçta onlar Türk. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirmişler.", K48 "Çeşitli alanlarda lisansüstü eğitim aldıkları ve ülkelerinin kültürüne aşina oldukları için evet.", K59 "Evet ama onlar da Türk kültüründen bahsetmek için yeterli zaman bulamıyorlar.", K73 "Evet ama bizi daha fazla motive etmeleri lazım." demiştir. "Hayır" cevabı veren öğrencilerden K36 öğretmenlerin hepsinin yeterli olmadığını, bazılarının çok ilgisiz olduğunu; K51 kodlu öğrenci, bazı öğretmenlerin Türkiye'nin bölgelerini bile bilmediğini; K57 kodlu öğrenci öğretmenlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi metodolojilerinde sorunlar olduğunu belirtmiştir. K14 kodlu öğrenci "Kimden bahsediyoruz ona göre değişir, Türkler daha çok şey biliyorlar. Çünkü onlar bu kültürde büyüdüler. Bizim bölümümüzde kültür, tarih ve Osmanlı medeniyeti derslerini sadece Cezayirli öğretmenler veriyor.", K40 kodlu öğrenci "İlk zamanlarda Türk hocalar yokken kötüydü ama Türk hocalar gelince durum biraz değişti ancak derslerde Türk kültürüne çok odaklanılmıyor.", K70 kodlu öğrenci "Türk hocalar olsaydı sorun olmazdı. Onlar zaten kendi kültürünü biliyor. Maalesef en fazla Arap hocalardan ders aldık. Bu yüzden iyice öğrenmedik." demiştir. K3 kodlu öğrenci ise soruya "Türk olmadığımızı göre bu soruya yanıt vermek anlamsız bence. Türk kültürünü bilmeyen insan, başka bir Türk insanının Türk kültürünü bilip bilmediğini nasıl anlayacak ki!" şeklinde cevap vermiştir.

Öğrencilere son olarak "Eklemek istediğiniz Türk kültürüne ilişkin bilgiler varsa lütfen yazınız." yönergesi verilmiştir. Katılımcıların yüzde 63'ü yönergeyi cevapsız bırakmış, yüzde 19,1'i ise eklemek istedikleri bir şeyin olmadığını ifade etmiştir. K19 kodlu öğrenci Türk kültürü hakkında çok az bilgi sahibi olduğunu, bu tarz bilgilerin ders yaparken değil etkinlikler aracılığıyla öğrencilere verilebileceğini, o yüzden daha fazla etkinlik yapılması gerektiğini söylemiştir. K36 kodlu öğrenci Cezayir'de, derslerde yalnızca Türk dilini öğrendiklerini, Türk kültürü ve gelenekleri hakkında bilgi alamadıklarını belirtmiştir. Son olarak K33 kodlu öğrenci "İstanbul'u fetheden büyük bir kültür. Allah Türkiye'yi

korusun.”, K59 “Türk kültürü bugüne kadar gördüğüm en ilgi çeken kültürdür. Onu çok merak ettim ve hâlâ merak ediyorum. Çok zengindir maşallah.”, K66 “Türk kültürü Selçuklu, Bizans ve Osmanlı kültürlerinin harmanlandığı büyük bir kültürdür.” ve K68 kodlu öğrenci “Türkçe çok zengin bir dildir. Her gün yeni bir şey keşfediyoruz.” şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Yabancı dil öğrencileri, Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi referans alınarak uyarlanan programlar dâhilinde hazırlanan materyallerle hedef dili öğrenmektedir. Dil, kültürün en önemli bileşeni, taşıyıcısı ve sunucusudur. Kültürün maddi ve manevi diğer unsurları da dil aracılığıyla diğer toplumlara sunulmaktadır. Dil öğretiminin kültür öğretiminden bağımsız düşünülmemeyeceğinden hareketle Avrupa Konseyi tarafından yayımlanan çerçeve metinde günlük yaşam (yiyecek içecekler, yeme zamanları, sofrada adabı, ulusal bayramlar, boş zaman etkinlikleri vb.); yaşam koşulları (yaşam standartları, barınma olanakları vb.); kişilerarası ilişkiler; değerler, inanışlar ve tutumlar (tarih, sanat, siyaset, inanç vb.); beden dili, âdetler, törensel davranışlar gibi sosyokültürel bilgilerin dil öğretimine dâhil edilmesi hedeflenmiştir.

Yabancı dil öğrenenler, zamanla hedef dile ait kültürel unsurları tanıma ve hedef kültürü kaynak kültür ile karşılaştırma imkânı bulmaktadır. Bu karşılaştırmayı yaparken kültürel farkındalık geliştirmekte, kaynak kültür ile hedef kültür arasında bir yerde durup aracılık görevini yerine getirmektedir. Salt bir biçimde dilin ses bilgisi, biçim bilgisi, söz dizimi gibi kurallarını öğrenmenin aksine dili işlevleriyle öğrenmekte; hedef kültür alanında sosyal aktör olabilme yetisini kazanmakta; yanlış anlama ve anlaşılmayı veya etnik merkezlik düşüncesini bertaraf edebilmektedir.

Dil öğrenimi ile eş zamanlı olarak doğal akışında kültür paylaşımı, dil öğretimi süreçlerinde beklenen bir durumdur. Bununla birlikte “... etkili iletişimin önemli bir bileşeni olan kültürel bilginin yabancılara Türkçe öğretiminde paylaşımına ve temel dil becerilerinin gelişimi için öğretim materyali hazırlamaya yönelik yayınlar da önemli bir yer tutmaktadır” (Başar, 2021, s. 119). Bu gerekçelerle “Türkolog” yetiştiren yurt dışındaki üniversitelerin Türkoloji bölümlerinde Türk kültürüne ait değerlerin tanıtılması işi tesadüfi bir şekilde yapılmamalıdır. Mezun olduktan sonra Türk dilini temsil edecek ve öğretecek olan yabancı Türkologların hem dile hem de kültüre hâkim bireyler olarak planlı bir şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda uluslararası bir politika geliştirebilmek için öncelikle mevcut durumu iyi bir şekilde analiz etmek gerekir. Bu nedenle bu çalışmada Cezayirli Türkoloji öğrencilerinin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmaya Cezayir’in başkentindeki Cezayir 2 Üniversitesinden yirmi yedi, Konstantin şehrindeki Emir Abdülkadir İslami Bilimler Üniversitesinden kırk altı öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yüzde 86.3’ü kadın, yüzde 13.7’si erkektir. Ülkedeki Türkoloji Bölümleri 3 yıl lisans ve 2 yıl yüksek lisans eğitimi vermekte, her iki üniversitede de doktora programı bulunmamaktadır. Katılımcıların yüzde 19.2’si lisans 1, yüzde 28.8’i lisans 2, yüzde 27.4’ü lisans 3, yüzde 13.7’si yüksek lisans 1 ve yüzde 11’i yüksek lisans 2 öğrencisidir. Öğrencilerin yüzde 91.8’i ilk kez üniversitede Türkçe ile karşılaşmış, geri kalan yüzde 8.2’lik kısım ise üniversiteye başlamadan önce Türkçe öğrenmeye başlamıştır. Türkoloji bölümlerinde okuyan öğrencilerin dil öğrenme kaynakları incelendiğinde ilk sırada kendi üniversiteleri (%95.9) gelmektedir. İkinci sırada Türk dizi ve filmleri (%89), üçüncü sırada ise internet

(%79.5) bulunmaktadır. Öğrencilerin yüzde 52'si ders kitaplarından, yüzde 34.2'si Türkçe Öğretim Portalinden, yüzde 31.5'i arkadaşlarından ve yüzde 4.1'i ise kurslardan Türkçe öğrendiğini belirtmiştir.

Cezayir'deki Türkoloji bölümlerinde lisans 1, lisans 2, lisans 3, yüksek lisans 1 ve yüksek lisans 2. sınıf dersleri göz önüne alındığında Türkoloji bölümlerinde en fazla Türk edebiyatı (%98.6), ikinci olarak Türk tarihi (%93.2) ve son olarak Türk kültürü (%60.3) derslerinin olduğu görülmektedir. Bölümlerde her ne kadar bu derslerin bulunduğu söyleneceği öğretici performansları ve metodoloji eksikliği, derslerin sunumunu etkilemektedir.

Öğrencilerin Türk kültürünü öğrenme kaynakları incelendiğinde Türk dizi ve filmlerinin (%82.2) ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırası ile üniversitede ders veren öğretmenler (%75.3), internet (%75.3), şarkılar (%53.4), kitaplar (%41.1) ve Türk arkadaşlar (%20.5) gelmektedir. Bir kamu diplomasisi aracı olan Türk filmleri ve dizilerinin Türkçe öğrenme motivasyonuna etkisi, bu çalışmada da kendini belirgin bir şekilde göstermektedir.

Türkoloji öğrencilerinin Türk kültürüne ilişkin farkındalıklarını belirleyebilmek amacıyla öğrencilere 11 soru yöneltilmiştir. İlk soruda Türkiye'de kutlanan bayramların neler olduğu öğrencilere açık uçlu soru olarak sorulmuştur. Öğrencilerin en çok bildikleri özel günler, dinî bayramlar olan Kurban ve Ramazan Bayramı olmuştur. Bunda Cezayir'in de Türkiye gibi Müslüman bir ülke olmasının etkisi bulunmaktadır. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı (%27.4), 30 Ağustos Zafer Bayramı (%23.3), 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı (%15.1), Nevruz (%10.9), 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı (%9.6), 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü (%6.9), 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü (%5.5) ve 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü (%1.4) öğrenciler tarafından açık uçlu soruda dile getirilen diğer özel günlerdir. Birer öğrenci soruya Noel ve kandiller cevabı vermiştir. Çoktan seçmeli olarak öğrencilere yöneltilen son soruda ise öğrenciler seçenekler kendilerine verildiği için daha rahat soruyu cevaplamış ve her bir seçeneğe ait yüzde yükselmiştir. Araştırma, baharın gelmesini müjdeleyen ve dünyanın farklı bölgelerinde kutlanan Nevruz'un öğrenciler tarafından Türkiye'de kutlanan bir bayram olarak düşünüldüğünü; bir öğrencinin 25 Aralık tarihinde Hz. İsa'nın doğumunun kutlandığı Hristiyan bayramı olan Noel'in Türk kültüründe yer aldığını, bir öğrencinin ise kandilleri Türkiye'de kutlanan birer bayram olarak düşündüğünü ortaya koymuştur.

Halk dansları pek çok toplum için önemli bir kültürel değerdir. Türkiye'de de farklı bölge ve şehirlerde çeşitli kültürel danslar ön plana çıkmaktadır. Konuyla ilgili olarak K23 ve K48 kodlu katılımcıların görüşlerinden hareketle öğrencilerin Türkiye'de her bölgede farklı dansların olduğunun farkında oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin Türk halk oyunları başlığı altında zeybek, horon, halay, sema, kolbastı, kılıç kalkan, Kafkas dansı, kaşık oyunu, çayda çıra, Çerkez dansı ve damat halayını bildikleri görülmüştür. Bir öğrenci Türkiye'de çok meşhur olan "Erik Dalı" şarkısını, bir öğrenci ise Kolombiya'da ortaya çıkan "Zumba"yı bir Türk halk oyunu adı olarak nitelendirmiştir.

Öğrenciler geleneksel Türk müzikleri başlığı altında türkü, Türk halk müziği, arabesk, ilahi, Karadeniz müzikleri, Türk pop müziği ve klasik müzik başlıklarına yer vermiştir. Öğrencilerden bazıları Gesi Bağları, Ela Gözlü, Mağusa Limanı, Yüce Dağ Başına Yağan Kar İdim, Beyaz Giyme Toz Olur, Hatırla Sevgili, Fikrimin İnce Gülü, Küçüğüm, Yüksek Yüksek

Tepele, Yaz Dostum, Yalan Dünya, Mihriban, Çanakkale Türküsü, Kara Tren ve Erik Dalı şarkılarını bildiklerini ifade etmiştir.

Geleneksel Türk müziği çalgıları bölümünde öğrencilerin saz, ut, davul, tef, ney, darbuka, yaylı tambur, zurna, kemençe, flüt, kanun, keman, buzuki, gitar, zil, kabak kemane, klarnet, kopuz, mandolin ve tulumu bildikleri görülmüştür.

Öğrenciler geleneksel Türk sanatı olarak ebru, dokuma, hat, çini, tezhip, kabartma, heykel, kakmacılık ve minyatür sanatlarını bilmektedir. Ahşap oyma, cam sanatı, çömlekçilik, dikiş, katı' ve telkâri de öğrenciler tarafından dile getirilen sanatlardandır.

Türk mutfağı zengin bir mutfak olarak dikkat çekmekte, Türkiye'deki her şehrin kendine has yemekleri bulunmaktadır. Cezayirli katılımcıların yüzde 63'ü bu soruda görüş bildirmiş ve farklı Türk yemeklerinin isimlerini sıralamıştır. Öğrenciler tarafından en çok bilinen yiyecekler sırasıyla baklava, börek, kebab, döner, dolma, lahmacun, sarma, mantı, simit, künefe, köfte, sütlaç, çiğ köfte, İskender kebab, aşure, lokum ve pidedir. Öğrencilerin cevaplarından yola çıkarak dünyaca ünlü Türk lezzetlerinden baklava, lokum, kebab veya Oxford sözlüğüne giren simit, görece daha çok öğrenci tarafından bilinmektedir ve dile getirilmesinin de doğal olduğunu söylemek mümkündür. Şiş tavuk, Türk kahvesi, Türk çayı, mercimek çorbası, etli nohut, pişmaniye, ayran, domates çorbası, balık ızgara, düğün çorbası, menemen, un helvası, şekerpare, mıhlama, güllaç, şiş kebab, kuzu kebabı, terbiyeli çorba, içli köfte, barbunya, Adana kebabı, helva, hamsili pilav, hamsi tava, Akçaabat köfte, ayçöreği, çiğ börek ve kokoreç de öğrenciler tarafından bilinen diğer yiyeceklerdir.

Geleneksel Türk sporları maddesinde öğrenciler futbol, güreş, binicilik, cirit, kılıç kalkan, at yarışı, basketbol, kayak, koşu, matrak ve tavla şeklinde cevap vermiştir. Öğrenci görüşleri incelendiğinde güreş, binicilik, cirit ve matrağın Türk sporu olarak değerlendirilebileceği ortaya çıkmaktadır. Kılıç kalkan ise spordan daha çok bir Türk dansı olarak dikkat çekmektedir.

Osmanlı mimarisi, Sultanahmet Camisi, Ayasofya, Süleymaniye Camisi, camiler, Mimar Sinan ve Kız Kulesi ise öğrencilerin geleneksel Türk mimarisi dendiğinde aklına gelen ilk kavramlardır.

Elde edilen verilere göre öğrenciler, Cezayir'deki Türkoloji bölümlerinde Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterince bilgi almamaktadır. Türkiye'den görevlendirilen Türk öğreticilerin yetersiz olması, önemli bir etken olarak öne sürülmektedir. Zira öğrencilere yöneltilen açık uçlu soruya gelen cevaplardan hareketle Türkoloji Bölümlerine görevlendirilen Türk akademisyenler genellikle Türk kültürüne hâkim bireyler olarak görev yapmaktadır. Türk öğreticilerin yetersiz kaldığı durumlarda dersleri Cezayirli öğreticiler vermekte hatta Türkoloji bölümleri diğer bölümlerden destek almak zorunda kalmaktadır. İmzalanan iş birliği protokolleri dâhilinde Türkoloji bölümleri daha çok desteklenmeli, Türk akademisyenlerin yetersiz kaldığı durumlara karşın Cezayirli Türkologlar için sempozyumlar ve uzun süreli eğitici eğitimleri düzenlenmelidir. Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliklerine bağlı Eğitim Müşavirlikleri üzerinden eğitici eğitimleri, her ülke için uzun süreli ve bölgesel şekilde yapılmalı; hedef dil/kültür ile kaynak dil/kültür içeriklerinin belirleneceği çalıştaylar düzenlenerek Türk akademisyenler/program yapımcılar ile Cezayirli Türkologların hedef kültür ve kaynak kültürün elementlerinden yararlanarak birlikte tasarlayacağı içerikler geliştirilmelidir. Böylece öğrencilerin de düşündüğü üzere ders kitaplarında da Türk kültürüne ait unsurların yetersizliği

durumu asgari düzeye indirilecektir. Ayrıca yurt dışında Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk diline ve kültürüne olan farkındalığını geliştirmek amacıyla Dışişleri Bakanlığı, Yunus Emre Enstitüsü, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Maarif Vakfı, Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı iş birliğiyle sanal dil ve kültür fuarları düzenlenmelidir. Bu fuarlarda Türkiye'nin, Türk dilinin tanıtımı için yapılacak faaliyetlerin yanı sıra kültürü ve yaşam koşullarını tanıtıcı içerikler de bulundurulmalıdır.

Türkoloji bölümlerinde ders veren Cezayirli akademisyenlerin Türk kültürü hakkında bilgi sahibi olmamaları önemli bir problem olarak dikkat çekmektedir. Bu bağlamda karşımıza öğretici yeterlikleri çıkmaktadır. Bir yabancı dil öğreticisi; yöntem ve teknik bilgisinin yanı sıra bunu uygulama becerisine sahip olmalıdır. Hepsinden ötede ise hedef dil ve kültürü ileri düzeyde bilmeli; kültürlerarası iletişim yeterliğine erişmiş olmalıdır. Bu nedenle Türkoloji bölümlerinde muhakkak dilbilim, metodoloji, ses bilgisi, biçim bilgisi gibi teknik derslerden önce yoğunlaştırılmış hazırlık bölümleri koyulmalıdır. Türkoloji bölümlerinde hazırlık sınıfı uygulamasının başlatılması için Eğitim Müşavirlikleri ve Yükseköğretim Kurulu iş birliği içerisinde tüm dünyadaki Türkoloji bölümlerine yönelik bir çalışma gerçekleştirilmelidir. Hazırlık bölümünde başarılı olan öğrenciler, bölüm derslerini alırken bir yandan beceri derslerini görece daha az şekilde almaya devam etmelidir. Cezayir'deki Türkoloji Bölümlerinde doktora programı yoktur. Bu nedenle Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından verilen Türkiye Bursları kapsamında Türkoloji bölümü mezunlarına daha çok destek verilmeli; Türk dilini temsil edecek öğretmenler daldırma (immersion) yöntemi ile dile ve kültüre daha çok maruz bırakılmalıdır.

Öğrenciler, fiziki ortamlarının yetersiz olduğunu, uygulama laboratuvarlarının olmadığını dile getirmiştir. Kültürü, öğrenilen dil aracılığıyla sunmak, bu davranışları dersin bir parçası hâline getirmek, öğrencilerin dile ve kültüre farkındalık geliştirmelerini sağlamak için salgınla birlikte hızla hayatımıza giren çevrim içi uygulamalar ve sanal sınıf ortamlarından yararlanarak uygulama alanları oluşturulmalıdır. Türkoloji bölümlerine gönderilen akademisyen sayısının artırılmaması hâlinde üniversitelerdeki bilgisayar laboratuvarlarında Türk akademisyenlerle Cezayirli öğrenciler buluşturulmalı, derslerin bir kısmı yüz yüze bir kısmı çevrim içi (hibrit) sistemde gerçekleştirilmelidir. Hem yüz yüze hem çevrim içi derslerde istasyon rotaston gibi çeşitli dil öğretim tekniklerinden yararlanarak sınıfla birlikte öğrenme, grup projeleri, akran paylaşımı, birebir ders, uygulayarak öğrenme alıştırmaları derse dâhil edilmelidir. Öğrenciler böylece eylem odaklı yaklaşım çerçevesinde çeşitli görevleri yerine getirirken iş birlikli öğrenmeyi gerçekleştirecek ve dile olan motivasyonu artacaktır. Hedef dil ve kültür alanına hâkimiyeti artan öğrenciler, dili daha yetkin kullanacak ve temsil edecektir.

Kaynaklar

- Avrupa Konseyi. (2020). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni: öğrenme, öğretme, değerlendirme*. Ankara: MEB Yayınları.
- Aydın, G. (2020). Kültür öğretiminin temel kavramları. G. Aydın içinde, *Yabancı/ikinci dil öğretiminde kültür ve kültürel etkileşim*. Ankara: Pegem Akademi, 1-50.
- Aydın, N. (2020). *Kültürlerarası etkililik ile zekâ ilişkisinde kültürel psikolojik sermayenin düzenleyici rolü üzerine bir araştırma*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Başar, U. (2021). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Yunus Emre'nin Şiir ve Menkıbelerinden Yararlanma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(Yunus Emre ve Türkçe Özel Sayısı), 112-122.

- Boylu, E., & Başar, U. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin kültürel boyutu: Türkçe kalıp sözlerin Farslara öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 31-52.
- Brooks, N. (1975). The analysis of foreign and familiar culture. C. S. Conference içinde, *The Culture Revolution in Foreign Language Teaching*. Illinois: National Textbook Company, 19-31.
- Brown, H. D. (2000). *Principles of language learning and teaching*. New York: Longman.
- Büyüköztürk , Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri (22. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Byram, M. (1997). *Teaching and assessing intercultural communicative competence*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Chen, G. M., & Starosta, W. J. (1996). Intercultural communication competence: A synthesis. *Annals of the International Communication Association*, 19(1), 353-383.
- Çangal, Ö. (2021). Cezayir’de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (Özel Sayı), 210-227.
- Durmuş, M. (2019). *Dil öğretiminde öğretici yeterlilikleri ve pedagojik muhakeme becerisi*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Geertz, C. (1975). *The interpretation of cultures*. London: Hutchinson.
- Göktaş, B., & Mercan, Ö. (2022). Kültürel uyum derslerinin kültürlerarası etkileşime etkisi. *International Journal of Language Academy*, 10(3), 30-51.
- Haviland, W., Prins, H., Walrath, D., & McBride, B. (2008). *Kültürel antropoloji*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Kaplan, M. (1983). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kramsch, C. J. (1993). *Context and culture in language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Kramsch, C. J. (1998). *Language and culture*. Oxford : Oxford University Press.
- Meriç, C. (1986). *Kültürden irfana*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Metozade, I. (2007). *Implications of foreign language learning in terms of Turkey's cultural integration into the Eu. a survey study on efl students in Turkey*. İstanbul: Marmara University.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2016). *Nitel veri analizi*. (S. Akbaba Altun, & A. Ersoy, Çev.) Ankara: Pegem Akademi.
- Paige, R. M., Jorstad, H., Siaya, L., Klein, F., & Colby, J. (2000). *Culture learning in language education: A review of the literature*. Washington DC: Department of Education.
- Rathje, S. (2007). Intercultural competence: The status and future of a controversial concept. *Language and intercultural communication*, 7(4), 254-266.
- Tomalin, B., & Stempleski, S. (1993). *Cultural awareness*. Oxford : Oxford University Press.
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. (2022). *Türkiye - Cezayir siyasi ilişkileri*. 08. 14, 2022 tarihinde <https://www.mfa.gov.tr/turkiye-cezayir-siyasi-iliskileri.tr.mfa> adresinden alındı
- Warwick, M. J. (2009). Co-constructing representations of culture in ESL and EFL classrooms: Discursive faultlines in Chile and California. *The Modern Language Journal*, 93(1), 30-45.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yunus Emre Enstitüsü. (2022). *Cezayir ile kültürel ve bilimsel ilişkilerimiz yoğunlaşıyor*. 08. 14, 2022 tarihinde <https://www.yee.org.tr/tr/haber/cezayir-ile-kulturel-ve-bilimsel-iliskilerimiz-yogunlasiyor> adresinden alındı

Extended Abstract

Ever since the beginning of foreign language studies, programme designers have developed a variety of approaches, methods, and techniques for presenting language content. Language teachers employ these strategies to facilitate language skills with diverse content while attempting to manage an eclectic classroom climate. The only source of nourishment for language is the culture of society and society as its user. Culture has many influences on body language, clothes, religion, and art. Since language is the most important part of culture as a way to pass on information, the culture, which is made up of generations of a society's repertoire and transmission, is used to teach other languages.

In foreign language teaching, it does not necessarily imply that the student has mastered the target language and its system in a straightforward manner if the individual has mastered the language's phonetics, structure, patterns, and rules. Beyond this, the language learner must also be capable of becoming a social actor. To accomplish this, students must be able to use the language in a communicative manner as well as possess intercultural communication skills. This is only feasible through a grasp of the target culture's characteristics.

Not only do Turkish academics and teachers not teach Turkish as a foreign language, but also the international students who are graduates of Turcology departments abroad or universities in Turkey are transmitters and teachers of Turkish. Thousands of students have graduated from the Turcology departments of those universities: Algeria 2 University, the second oldest university in Algeria, Yahya Fares University of Médéa, Konstantin Emir University, and Setif 2 University. Graduate students teach Turkish and Turkish culture in Turcology departments, private schools, and courses. In particular, Algerian Turkologists attempt to teach Turkish employing the grammar-translation method in universities or institutions. Students who retake various courses, such as phonetics and grammar, provide the target language through the source language when they become teachers since they are unable to demonstrate proficiency in the four basic skills of language. This raises the question of how accurately the culture from which a language is derived is portrayed.

The purpose of this study is to identify and evaluate the cultural awareness of pre-service Turkish language teachers studying at departments of Turcology in Algeria. Because each student enrolled in Turcology is committed to serving as the language's representative and transmitter. However, these representatives must possess both linguistic and cultural competency in order to effectively communicate in the target language. The sample of the study includes Turcology students who continue their education in bachelor or master's programmes at the University of Algiers 2 and Emir Abd Elkader University for Islamic Sciences. A questionnaire based on knowledge of material culture was designed to determine Algerian Turcology students' awareness of Turkish culture. To verify the scope validity of the questionnaire form, it has been checked by field experts, and the form's final version has been shaped by making the necessary modifications based on their feedback. In addition, the reliability of the learner's view and the consistency were examined, and a professional in teaching Turkish to foreign learners reviewed the research in detail. The descriptive analysis and content analysis were applied to the data obtained from 73 students using a semi-structured form with open-ended questions. The descriptively summarised and interpreted data underwent a more in-depth investigation by adapting the content analysis technique.

There were 86.3% of female students engaged in the semi-structured questionnaire and 13.7% of male students. 37% of these students attend Alger 2 University, while 63% study at Emir Abdulkadir University of Islamic Sciences. In the study group, 21.9% of undergraduate and graduate students have studied Turkish for one year, 20.5% for two years, 32.9% for three years, 16.4% for four years, and 8.2% for five years.

The data suggests that students in Algeria's Turcology programmes do not receive a thorough introduction to Turkey and Turkish culture, and one major factor for this is the paucity of Turkish teachers employed by the Turkish government. Turkish professors working in Turcology departments are typically seen as the representatives of Turkish culture. In instances where there are insufficient Turkish teachers, Algerian teachers fill in, and even Turcology students may seek assistance from other departments. In the signed protocols, Algerian Turkologists should participate in symposiums and long-term teacher training, since departments of Turcology should receive additional assistance in case there are inadequate Turkish academics. Each country's teacher training should be long-term and regional; projects should be carried out using the target language/culture and source language/cultural content, which will be co-designed by Turkish academics and Algerian Turkologists using the elements of the target and source culture. Additionally, virtual language and culture fairs should be organised to increase the awareness of Turkish language and culture among foreign students. Along with promoting the Turkish language, there should be information about the country's culture and how people live.

Algerian academics who teach in Turcology departments are severely lacking in their knowledge of Turkish culture. In this scope, the requirement for teaching skills is obvious. In addition to method and technical knowledge, a foreign language teacher must have the skills to make use of that knowledge. Above all, a language instructor should have advanced proficiency in the target language and culture and must have acquired intercultural communicative competence. For this reason, intensive preparatory courses must be implemented prior to departmental courses in Turcology such as linguistics, methodology, phonetics, and grammar. Students who have been successful at the preparatory level must continue to attend relatively low-level skills courses throughout the term. Algeria has no Turcology departments with a PhD programme. For this reason, the Presidency for Turks Abroad and Related Communities (YTB) should award more Turkish Scholarships to Turcology graduates. Moreover, teachers who will represent Turkish language should be exposed to the language and culture to a greater extent through adapting the immersion method.